

HA & OECON
AALBORG UNIVERSITET

SEMESTERKATALOG

**2. SEMESTER
FORÅR 2009**

Indhold

Introduktion til HA og Oecon 2. semester	3
Samfundsøkonomi	5
- Makroøkonomi og økonomisk politik	5
- Demonstration og øvelsesopgaver i datasøgning	7
- Særligt for Oecon-studerende	8
- Særligt for HA-studerende	10
Grundlæggende Erhvervsøkonomi	11
- Introduktion til erhvervsøkonomi	11
- Driftsøkonomi/Mikroøkonomi	12
- Innovation	14
- Strategi	15
- Særligt for HA-studerende	16
- Særligt for Oecon-studerende	18
Videnskabsteori	19

Introduktion til HA og Oecon 2. semester

Semesterets overordnede formål er at opbygge en grundlæggende viden og kompetencer inden for to omfattende fagfelter: Samfundsøkonomi og Erhvervsøkonomi. Semestret skal give både samfundsøkonomer og erhvervsøkonomer teoretisk viden, empirisk indsigt og nogle metodiske redskaber til analyse og udvikling, som vil være centrale for de videre studier.

Arbejdet vil foregå som en kombination af projektarbejde, seminarkredse og forelæsninger, hvilket betyder, at en række af de studiemæssige kompetencer, der er blevet opbygget gennem første semester, vil skulle anvendes direkte og samtidigt vil kunne udbygges gennem arbejdet på andet semester. Som en tommelfingerregel gælder, at halvdelen af arbejdet i semesteret vil omfatte projektarbejde og seminarer i direkte tilknytning hertil, og den anden halvdel vil omfatte læsning af pensum og deltagelse i forelæsninger.

Alle forelæsninger i hele semesteret udbydes til såvel HA- som Oecon-studerende og de pensumkrav, der følger forelæsningerne, vil være de samme for alle studerende. Forelæsningerne vil desuden bidrage med teoretisk viden til det skriftlige projektarbejde, der som hovedregel udføres i grupper af fem-seks studerende, som vil blive løserne organiseret i klynger af fire grupper. Men ellers er det en væsentlig pointe, at der er forskellige krav til projektarbejdet for HA- henholdsvis Oecon-studerende. De HA-studerende vil skulle udarbejde et større projekt i erhvervsøkonomi og et mindre projekt i samfundsøkonomi, hvorimod de Oecon-studerende vil skulle udarbejde et større projekt i samfundsøkonomi og en mindre projektopgave i erhvervsøkonomi. Pensumkrav såvel som målene for og kravene til projektarbejde for både HA- og Oecon-studerende vil blive beskrevet nærmere i dette semesterkatalog. Indledningsvist skal blot fastslås, at forskellene i kravene til projektarbejdet gør, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at danne projektgrupper på tværs af de to studieretninger.

HA- og Oecon-studerende følger endvidere kurset i videnskabsteori sammen med de øvrige 2. semester forløb. Dette kursus skal bidrage med videnskabsteoretisk viden til det skriftlige projektarbejde.

Forelæsningsprogrammet er tilrettelagt således, at forelæsningerne i samfundsøkonomi starter i begyndelsen af februar og forelæsningerne i de erhvervsøkonomiske discipliner: Drifts- og mikroøkonomi, innovation og strategi starter umiddelbart efter at det samfundsøkonomiske modul er afsluttet med eksamen. Vær i øvrigt opmærksom på, at forelæsningerne i februar vil foregå i Auditorium A og B i Fibigerområdet, mens forelæsningerne i den øvrige periode vil foregå i Auditorium T. Gruppe- og seminarrum vil være på Strandvejen 19, 2. sal, hvor også Anne Jørgensen, som er sekretær for HA og Oecon, har sit kontor.

Ovenstående informationer vil blive yderligere forklaret og uddybet i introduktionen til HA og Oecon 2. semester, der vil foregå tirsdag den 3. februar. Semesterintroduktionen vil starte klokken 10.00 i Auditorium 3, Badehusvej 9. Efter semesterintroduktionen vil der være en gruppedannelsesproces, som afsluttes med grupper dannet for den samfundsøkonomiske del af semestret. Den relativt hurtige gruppedannelsesproces skyldes, at de HA-studerendes miniprojekt skal være klar til aflevering allerede 13. marts. Det er som udgangspunkt meningen, at Oecon-studerende fastholder deres grupper gennem hele semesteret, men for HA-studerende kan det besluttes at reorganisere grupperne ved starten på det erhvervsøkonomiske projektarbejde, som går i gang umiddelbart efter eksamen i samfundsøkonomi i slutningen af marts. I alle tilfælde vil HA-grupperne skifte vejleder mellem de to projekter. Vejledere vil blive tildelt så hurtigt, det er muligt efter, at grupperne er dannet.

I den resterende del af semesterkataloget vil såvel den samfundsøkonomiske som den erhvervsøkonomiske del af semesteret blive nærmere beskrevet.

Michael S. Dahl
Koordinator Oecon

René N. Nielsen
Koordinator HA

Samfundsøkonomi – Makroøkonomi og økonomisk politik (10 ECTS)

Undervisere:

Michael S. Dahl, md@business.aau.dk

Björn Johnson, bj@business.aau.dk

Gæsteforelæsere:

John Smidt, Kontorchef, De Økonomiske Råds Sekretariat

Michael Sand, Valutastrateg, Spar Nord Bank

Omfang: 16 lektioner + 1 øvelsesgang i datasøgning (se næste afsnit)

Formål og indhold:

Formålet er, at de studerende tilegner sig en grundlæggende introduktion til makroøkonomisk teori samt en forståelse af de generelle økonomiske politikkers virkefelter med udgangspunkt i dansk og international økonomi. Efter kurset forventes de studerende at kunne fremstille og redegøre for de makroøkonomiske modeller og deres sammenhæng. De skal demonstrere, at de kan anvende modellerne til at analysere konkrete virkelige makroøkonomiske problemstillinger, for dermed at forbinde modeller med virkeligheden. Endvidere skal de studerende vise et fornødent kendskab til de relevante statistiske kilder, herunder gode færdigheder i at finde og behandle økonomiske data og statistik.

Kurset består af en forelæsningsrække i makroøkonomi, der bygger på en central lærebog med supplerende tekster. Forelæsningsnoter findes på studiets hjemmeside forud for hver forelæsning. Der afholdes derudover et praktisk kursus i relevante statistiske kilder, hvor de studerende introduceres til at finde og behandle økonomiske data. Centralt i læringsforløbet (for HA) indgår et mini-projekt udarbejdet i grupper med udgangspunkt i en konkret økonomisk problemstilling, empirisk såvel som teoretisk.

Litteratur

- Oliver Blanchard (2008) *Macroeconomics*, Pearson Education, 5th edition (BL). Kapitel 3-8, 10, 13, 16, 18-21 og 27.
- Torben M. Andersen m.fl. (2008) *Beskrivende dansk økonomi*, Bogforlaget HandelsVidenskab (BDØ). Kapitel 7 + som vigtigt opslagsværk til projekterne. (brugt på 1. semester)
- Danmarks Nationalbank (2003). *Pengepolitik i Danmark*. Kapitel 1 og 3-4 (PP-DK). Findes på www.nationalbanken.dk.
- Det Økonomiske Råd (2008) *Dansk Økonomi – Efterår 2008*. Findes på www.dors.dk (DØRS)
- Bart Verspagen (2004) "Innovation and Economic Growth", Kapitel 18 fra Fagerberg et al. *The Oxford Handbook of Innovation*, Oxford University Press. Vil findes til kopiering hos sekretæren.
- Dani Rodrik (2006) "Goodbye Washington Consensus, Hello Washington Confusion? A Review of the World Bank's Economics Growth in the 1990s: Learning from a Decade of Reform", *Journal of Economic Literature*, Vol. XLIV, pp. 973-987.

Anbefalet hjælpemiddel

Hans Bjerring "Kursus i Makroøkonomi". En DVD skræddersyet til indlæring af Blanchard's *Macroeconomics*. Købes på www.didacon.com.

Lektionsoversigt

Lektion 1:

Varemarkedet og pengemarkedet: 45-graders diagrammet og renteteorien. – v/MD - Læs BL 3-4.

Lektion 2:

Ligevægt på vare- og pengemarkedet - v/MD – Læs BL 5

Lektion 3:

Arbejdsmarkedet - v/MD – Læs BL 6

Lektion 4:

Aggregeret udbud og efterspørgsel: AS-AD modellen - v/MD – Læs BL 7

Lektion 5:

Inflationsteori, Phillipskurven og Dansk Pengepolitik - v/MD – Læs BL 8 + PP-DK 1 (3+4, kurso-risk)

Lektion 6:

Vækst og teknologi - v/MD – Læs BL 10+13

Lektion 7:

Udfordringer og fremtidsudsigter i dansk økonomi – v/MS

Lektion 8:

Forbrugs- og investeringsadfærd - v/MD – Læs BL 16.

Lektion 9:

Innovation og vækst - v/BJ – Læs Verspagen

Lektion 10:

De Økonomiske Råds arbejde - Fremtidsudsigterne og anbefalingerne for Dansk økonomi – v/John Smidt, De Økonomiske Råds Sekretariat – Læs DØRS

Lektion 11:

Varemarkedet i åbne økonomier - v/BJ – Læs BL 18-19 + BDØ 7

Lektion 12:

Økonomisk politik i åbne økonomier vha. IS-LM modellen. v/BJ – Læs BL 20.

Lektion 13:

Valutakursregimer: Historisk tilbageblik over valutakurssystemet - v/BJ – Læs BL 21

Lektion 14:

Udfordringer i den økonomiske politik - v/BJ – Læs BL 3-5 igen

Lektion 15:

Udfordringer i den globale udvikling: U-lande og I-lande - v/BJ – Læs Rodrik

Lektion 16:

Opsummering - Makroøkonomiens genstandsområde og historie – v/BJ – Læs BL 27.

Demonstration og øvelsesopgaver i datasøgning

Underviser:

Gert Villumsen, gv@business.aau.dk

Omfang: 1 øvelsesgang á 1,5 timer

Indhold:

Datasøgning til projektarbejdet

Anvendelse af:

- Danmarks Statistiks Statistikdatabank
- ADAM's Databank
- OECD's databanker
- Datastream.
- AUB's datasøgningsmuligheder.

Undervisningen foregår i 5 hold af 30-35 studerende i Fibigerstræde 4, lokale 7 (edb-lokale)

Samfundsøkonomi: Særligt for Oecon-studerende

Kurset i samfundsøkonomi er for Oecon-studerende opdelt i to forskellige evalueringer. Første evaluering af en mundtlig evaluering af forelæsningerne og det tilhørende pensum (se 1. nedenfor). Dernæst evalueres kurset efter et større projektarbejde, hvor Oecon-studerende får mulighed for at arbejde dybere med de samfundsøkonomiske problemstillinger. Dette projektarbejde evalueres i de anden prøve (se 2. nedenfor).

1. Eksamen i Samfundsøkonomi (Modul 3, første prøve)

Individuel mundtlig eksamen i kursus i makroøkonomi (10 ECTS)

Læringsmål:

Det forventes, at den enkelte studerende kan:

- Præsentere og redegøre for makroøkonomiske modeller for produktion i både åben og lukket økonomi.
- Præsentere og redegøre for makroøkonomiske modeller for inflation, arbejdsmarked og arbejdsløshed.
- Analysere og vurdere konsekvenserne af finans- og pengepolitiske indgreb i såvel åben som lukket økonomiske modeller.
- Forholde faktiske økonomiske indgreb med makroøkonomiske modeller og drage de relevante konklusioner på effekterne af indgrebene.
- Finde, præsentere, behandle og tolke på makroøkonomisk statistik.
- Reflektere kritisk over centrale makroøkonomiske modeller.

Vurderingskriterier:

Opfylder den studerende ovenstående læringsmål med ingen eller få uvæsentlige mangler, gives karakteren 12

Eksamen

Mundtlig, ekstern eksamen med karakter. Der afsættes ca. 20 min. pr. studerende. Der afsættes ikke tid til forberedelse i forbindelse med selve eksamen, men eksamensspørgsmål til pensum udleveres en uge før eksamen. Hver studerende trækker et spørgsmål ud fra denne liste. Eksamen vægter 10 ECTS og bedømmes efter 7-trinsskalaen.

2. Projektexamen i Samfundsøkonomi (Modul 3, anden prøve)

Projektarbejde i samfundsøkonomi, samfundsøkonomisk metode samt videnskabsteori (10 ECTS).

Modul tre's anden prøve i samfundsøkonomi er en mundtlig individuel eksamen, der afvikles på baggrund af en skriftlig projektrapport, som indirekte indgår i bedømmelsen. Efter afslutning af projektforløbet skal den studerende kunne gennemføre et projektarbejde – herunder:

- udarbejde en samfundsøkonomisk problemformulering – dvs. dokumentere, begrunde og afgrænse en problemstilling
- vurdere og anvende samfundsøkonomisk litteratur og andre skriftlige samfundsøkonomiske kilder af relevans for problemstillingen
- foretage et systematisk metodisk valg – dvs. argumentere for valg af teori-er/analysemetoder/kildemateriale/ af relevans for problemstillingen
- gennemføre en analyse af problemstillingen, herunder fortolke og anvende de valgte teori-er/analysemetoder/kilder
- inddrage videnskabsteoretiske overvejelser i projektarbejdet
- redegøre for og diskutere hensigtsmæssige organiseringer af projektarbejdet og egen læring og læreprocesser i relation hertil
- formidle resultatet af projektarbejdet i et klart og korrekt sprog, der samtidig overholder videnskabelige konventioner med hensyn til dokumentation i tekst (inklusive grafer og tabeller), litteraturliste og noteapparat
- diskutere styrker og svagheder ved besvarelsen af den valgte problemstilling

Vurderingskriterier:

Opfylder den studerende ovenstående læringsmål med ingen eller få uvæsentlige mangler, gives karakteren 12

Samfundsøkonomi: Særligt for HA-studerende

Eksamen i Samfundsøkonomi (Modul 3, 10 ECTS)

Evaluering:

Individuel mundtlig eksamen i samfundsøkonomi. Eksamen i samfundsøkonomi afvikles på baggrund af en skriftlig projektopgave (makroøkonomisk miniprojekt) og nogle centrale spørgsmål fra modulets samlede kursuspensum.

Læringsmål:

Det forventes, at den enkelte studerende kan:

- Præsentere og redegøre for makroøkonomiske modeller for produktion i både åben og lukket økonomi.
- Præsentere og redegøre for makroøkonomiske modeller for inflation, arbejdsmarked og arbejdsløshed.
- Analysere og vurdere konsekvenserne af finans- og pengepolitiske indgreb i såvel åben som lukket økonomiske modeller.
- Forholde faktiske økonomiske indgreb med makroøkonomiske modeller og drage de relevante konklusioner på effekterne af indgrebene.
- Finde, præsentere, behandle og tolke på makroøkonomisk statistik.
- Reflektere kritisk over centrale makroøkonomiske modeller.

Vurderingskriterier:

Opfylder den studerende ovenstående læringsmål med ingen eller få uvæsentlige mangler, gives karakteren 12

Makroøkonomisk miniprojekt:

Det samfundsøkonomiske miniprojekt afleveres i tre eksemplarer senest fredag den 13. marts 2009 kl. 12.00 til storgruppeseekretæren. Rapporten må maksimalt have et omfang på 25 normalsider á 2400 enheder eller 350 ord, heri er inkluderet et *executive summary* på en side, litteraturliste og eventuelle bilag (for individuelle studerende maksimalt 10 sider). Et *executive summary* omfatter en kort redegørelse for projektets problemstilling, opbygning og dets centrale konklusioner.

Eksamen

Mundtlig, intern eksamen med karakter. Der afsættes ca. 30 min. pr. studerende, hvoraf den ene halvdel omhandler spørgsmål med udgangspunkt i miniprojektets tema og den anden halvdel spørgsmål til det resterende pensum. Der afsættes ikke tid til forberedelse i forbindelse med selve eksamen, men eksamensspørgsmål til pensumdelen udleveres en uge før eksamen. Hver studerende trækker et spørgsmål ud fra denne liste. Eksamen vægter 10 ECTS og bedømmes efter 7-trinsskalaen.

Grundlæggende Erhvervsøkonomi

Den fælles kursusdel for Grundlæggende Erhvervsøkonomi består af følgende forelæsningsrækker:

1. Introduktion til Erhvervsøkonomi, 2 lektioner
2. Driftsøkonomi/Mikroøkonomi, 12 lektioner
3. Innovation, 4 lektioner
4. Strategi, 4 lektioner

De enkelte forelæsningsrækker beskrives nedenfor hver for sig. Da modulet Grundlæggende Erhvervsøkonomi har forskellig vægt og evalueres forskelligt for HA- og oecon-studerende vil dette blive beskrevet efter beskrivelsen af forelæsningsrækkerne.

1. Introduktion til erhvervsøkonomi

Undervisere:

Jørgen Gulddahl Rasmussen, jgr@business.aau.dk og
Mette Vinther Larsen, mvl@business.aau.dk

Omfang:

2 forelæsninger á 2 timer

Formål:

Formålet med forelæsningerne er, at give en introduktion til erhvervsøkonomien med særlig vægt på problemorienterede projektføløb og på samspil mellem driftsøkonomi, innovation og strategi. På den måde vil introduktionen sætte fokus på driftsøkonomi som redskab til at håndtere knappe ressourcer mest hensigtsmæssigt, innovation som redskab til at finde nye, konkurrencedygtige løsninger for virksomheden og strategi som redskab til at sikre virksomheden en solid position på markedet og i konkurrencen.

Introduktionen vil endvidere søge at binde disse discipliner sammen i et tværgående tema, som handler om at analysere virksomheden og dens omgivelser i et samlet erhvervsøkonomisk perspektiv. Dette perspektiv skal ses som en inspiration til, hvorledes semesterets erhvervsøkonomisk projektarbejde (HA) og opgavebesvarelse (Oecon) kan gribes an.

Litteratur:

Jørgen Gulddahl Rasmussen, *Introduktion til erhvervsøkonomisk analyse*, Forlaget Samfundslitteratur.

2. Driftsøkonomi/Mikroøkonomi

Underviser:

René N. Nielsen, rnn@business.aau.dk

Omfang:

12 forelæsninger á 2 timer

Formål og indhold:

Formålet med kurset i driftsøkonomi/mikroøkonomi er tosidigt. De fire første kursusgange har til formål at introducere den studerende til grundlæggende mikroøkonomi omhandlende efterspørgsel, udbud, markedsformer og markedssvigt. På baggrund af dette mikroøkonomiske fundament vil hovedparten af kurset, de resterende otte kursusgange, introducere den studerende til grundlæggende driftsøkonomiske begreber og problemstillinger, der relaterer sig til virksomhedens produktions- og efterspørgselsforhold samt til virksomhedens aktiviteter i forbindelse med optimering under diverse markedsformer.

Litteratur:

- Lynggaard, Peter (2006). *Driftsøkonomi*, 6. udg., Handelshøjskolens Forlag. (PL).
- Frank, R. H. og B. S. Bernanke (2007). *Principles of Economics*, 3. udg., McGraw-Hill. (FB).

Lektionsoversigt:

Lektion 1: Introduktion til mikroøkonomi

FB kapitel 1, 2, og 3.

Lektion 2: Efterspørgsel og udbud under fuldkommen konkurrence

FB kapitel 5 og 6.

Lektion 3: Handel og effektivitet under fuldkommen konk. og ufuldkommen konkurrence

FB kapitel 7 og 10

Lektion 4: Eksternaliteter og informationer

FB kapitel 12 og 13

Lektion 5: Introduktion til driftsøkonomi og lineær programmering

PL kapitel 1-4 (kursorisk) og kapitel 5

Lektion 6: Produktionsteori og omkostningsteori

PL kapitel 6 og 7

Lektion 7: Omkostningsteori og omkostningsbegreber

PL kapitel 7 og 8

Lektion 8: Efterspørgsel

PL kapitel 9 og FB kapitel 4

Lektion 9: Markedsformer og optimering

PL kapitel 10 og 11

Lektion 10: Markedsformer og optimering (fortsat)

PL kapitel 11 og 12 samt FB kapitel 11

Lektion 11: Prispolitik og flervareproduktion

PL kapitel 13 og 14

Lektion 12: Logistik, priskalkulation og afrunding af kurset

PL Kapitel 15, 16 og 20

3. Innovation

Underviser:

Lars Gelsing, lg@business.aau.dk

Omfang:

4 forelæsninger á 2 timer

Formål

Kurset har til formål at give de studerende kendskab til centrale begreber, modeller og teorier inden for innovation.

Litteratur:

Peter Smith: *Exploring Innovation*, McGraw Hill, 2006. (PS).

Supplerende litteratur:

Gelsing, Lars m.fl.: *Virksomheders innovationsaktiviteter*, kan downloades fra (oplyses senere).

En artikelsamling med bidrag omkring en lang række emner af relevans for innovationsledelse i virksomheder. Kan tages ned fra hjemmesiden: innovation.cip.dk

Resen, Lillian og Jean Becker: "*Teknologiledelse*", Børsen Bøger, 1995.
En dansk let læst udgave med fokus på ledelsesvinklen.

Tidd, Joe, John Bessant and Keith Pavitt: *Managing Innovation*, 3. udg., Wiley, 2005.
En grundig gennemgang af ledelsesperspektiver på innovation forstået som hos Peter Smith.

Vej, Jesper: *Innova' for noget*, Academica 2004.
En kortfattet handlingsorienteret version.

Lektionsoversigt

Lektion 1: Hvad er innovation?

PS kapitel 1 og 2

Lektion 2: Innovation og teknologisk udvikling, innovationsteori.

PS kapitel 3 og 4

Lektion 3: Hvorfra kommer innovation?

PS kapitel 5 og 6

Lektion 4: Ledelse og innovation?

PS kapitel 8 og 11

4. Strategi

Undervisere:

Lars Gelsing, lg@business.aau.dk

Jørgen Gulddahl Rasmussen, jgr@business.aau.dk

Omfang:

4 forelæsninger á 2 timer

Formål:

Kurset har til formål at give den studerende indblik i, hvorledes strategi håndteres i virksomheden, kendskab til en række modeller og teorier til behandling af strategiske problemstillinger og en grundlæggende forståelse af, hvorledes strategi kan analyseres i virksomheder og i relationer mellem virksomheder og deres omgivelser.

Litteratur:

Gelsing, L., Gjerding, A.N., Nielsen T., Rasmussen, J.G. og Vinding, A.L., *Virksomheders hverdagsstrategier. Introduktion til strategi i små og mellemstore virksomheder*, FIRM gruppen, Forlaget Samfundslitteratur, 2008.

Lektionsoversigt

Lektion 1

Strategi som aktivitet i virksomheder, dens rødder og relationer til andre erhvervsøkonomiske discipliner.

Forelæser: Jørgen Gulddahl Rasmussen

Litteratur: Gelsing m.fl. Indledning og kapitlerne 1 og 2

Lektion 2

Virksomhedens omgivelser som strategisk analysefelt

Forelæser: Lars Gelsing

Litteratur: Gelsing m.fl. Kapitlerne 3 og 4

Lektion 3

Strategisk samarbejde mellem virksomheder

Forelæser: Lars Gelsing

Litteratur: Gelsing m.fl. Kapitel 5

Lektion 4

Arbejdet med strategi internt i virksomheden – Human Resources og organisationsudvikling

Forelæser: Jørgen Gulddahl Rasmussen

Litteratur: Gelsing m.fl. Kapitel 6 og 7

Grundlæggende Erhvervsøkonomi: Særligt for HA-studerende

Kompetencemål og kompetenceprofil:

Den studerende skal kunne demonstrere indsigt i teoridannelser inden for virksomhedsteori, markedsstruktur, virksomhedsadfærd, industriel organisation og innovation. Teoridannelserne giver den studerende grundlæggende erhvervsøkonomiske færdigheder, som skal danne basis for senere semestres arbejde med regnskabsmæssige, investerings- og finansieringsmæssige, afsætningsøkonomiske, organisatoriske og strategiske problemstillinger, herunder at kunne demonstrere viden, forståelse, analyse- og anvendelsesevne på området. Endvidere er det et mål, at den studerende får:

- Færdigheder i at gennemføre et projektarbejde inden for modulets tema,
- Færdigheder i at reflektere over hensigtsmæssige organiseringer af projektarbejdet med henblik på at styrke egen læring og læreprocesser i relation hertil,
- Færdigheder i videnskabsteoretisk refleksion.

Undervisningen til opnåelse af disse kompetencemål er opdelt i en kursusdel og et projektforsløb. Kursusdelen omfatter:

- Grundlæggende Erhvervsøkonomi (introduktion til erhvervsøkonomi, driftsøkonomi, mikroøkonomi, innovation og strategi)
- Videnskabsteori

Der vil som grundlag for valg af problemstillinger til projektarbejde være udformet et idékatalog, som grupperne kan tage udgangspunkt i.

Læringsmål for kursusdelen:

Efter afslutningen af kursusdelen skal den studerende kunne:

- Beskrive og forklare centrale begreber inden for erhvervsøkonomien herunder driftsøkonomi, mikroøkonomi, videnskabsteori, innovation og strategi
- Give eksempler på anvendelsesmåder og -områder for disse centrale begreber og diskutere eksempler på begrænsninger i anvendelsen af disse begreber

Læringsmål for projektforsløbet:

Projektforsløbet består af et projektarbejde i erhvervsøkonomi udarbejdet i gruppe og resulterende i en skriftlig rapport. Efter afslutning af det erhvervsøkonomiske projektforsløb skal den studerende kunne gennemføre et projektarbejde – herunder:

- Udarbejde en erhvervsøkonomisk problemformulering – dvs. dokumentere, begrunde og afgrænse en problemstilling
- Vurdere og anvende erhvervsøkonomisk litteratur og andre skriftlige erhvervsøkonomiske kilder af relevans for problemstillingen
- Foretage et systematisk metodisk valg, dvs. argumentere for valg af teorie/analysemetoder/kildemateriale af relevans for problemstillingen
- Gennemføre en analyse af problemstillingen, herunder fortolke og anvende de valgte teorie/analysemetoder/kilder
- Inddrage videnskabsteoretiske overvejelser i projektarbejdet
- Redegøre for og diskutere hensigtsmæssige organiseringer af projektarbejdet og egen læring og læreprocesser i relation hertil
- Formidle resultatet af projektarbejdet i et klart og korrekt sprog, der samtidig overholder videnskabelige konventioner med hensyn til dokumentation i tekst (inklusive grafer og tabeller), litteraturliste og noteapparat.
- Diskutere styrker og svagheder ved besvarelsen af den valgte problemstilling

Projektomfang:

Rapporten må højst fylde 80 normalsider á 2400 enheder eller 350 ord, inkl. litteraturliste og evt. bilag. (For individuelle studerende max. 25 sider). Rapporten skal afleveres i begyndelsen af juni.

Eksamen:

Individuel mundtlig eksamen i projektarbejde i grundlæggende erhvervsøkonomi og i modulets samlede kursuspensum. Eksamen i grundlæggende erhvervsøkonomi afvikles på baggrund af den skriftlige projektrapport, som indgår indirekte i bedømmelsen. Efter eksamination på baggrund af projektrapporten vil der blive eksamineret i centrale spørgsmål fra modulets samlede erhvervsøkonomiske kursuspensum. Eksamen vægter 20 ECTS og bedømmes efter 7-trinsskalaen.

Vurderingskriterier:

For en fremragende og udtømmende opfyldelse af modulets kompetence- og læringsmål med ingen eller få uvæsentlige mangler gives karakteren 12.

Grundlæggende Erhvervsøkonomi: Særligt for Oecon-studerende

Kompetencemål og kompetenceprofil:

Den studerende skal kunne demonstrere indsigt i teoridannelser inden for virksomhedsteori, markedsstruktur, virksomhedsadfærd, industriel organisation og innovation. Teoridannelserne giver den studerende grundlæggende erhvervsøkonomiske færdigheder, som skal danne basis for senere semestres arbejde med regnskabsmæssige, investerings- og finansieringsmæssige, afsætningsøkonomiske, organisatoriske og strategiske problemstillinger, herunder at kunne demonstrere viden, forståelse, analyse- og anvendelsesevne på området. Endvidere er det et mål, at den studerende opnår færdigheder i at udarbejde en projektopgave inden for modulets tema.

Undervisningen til opnåelse af disse kompetencemål er opdelt i en kursusdel og et projektopgaveforløb. Kursusdelen omfatter Grundlæggende Erhvervsøkonomi (introduktion til erhvervsøkonomi, driftsøkonomi, mikroøkonomi, innovation og strategi). Der vil som grundlag for valg af problemstillinger til projektopgaven være udformet et idékatalog, som grupperne kan tage udgangspunkt i.

Læringsmål for kursusdelen:

Det forventes, at den enkelte studerende kan:

- Præsentere, redegøre for og reflektere over centrale begreber og modeller inden for grundlæggende erhvervsøkonomi (driftsøkonomi, mikroøkonomi, innovation og strategi).
- Give eksempler på anvendelsesmåder og -områder for disse centrale begreber og diskutere eksempler på begrænsninger i anvendelsen af disse begreber.

Læringsmål for forløbet omkring projektopgaven:

Det forventes at den studerende kan:

- Præsentere, redegøre for og reflektere over centrale begreber og modeller inden for grundlæggende erhvervsøkonomi (driftsøkonomi, mikroøkonomi, innovation og strategi).
- Finde, præsentere, behandle og tolke på erhvervsøkonomisk empiri.

Projektopgavens omfang:

Projektopgaven må maksimalt fylde 10 normalsider á 2400 enheder eller 350 ord, inkl. litteraturliste og evt. bilag. (For individuelle studerende max. 4 sider).

Eksamen:

Individuel mundtlig eksamen i erhvervsøkonomi. Eksamen i grundlæggende erhvervsøkonomi afvikles på baggrund af den skriftlige projektopgave, som indgår indirekte i bedømmelsen. Efter eksamination på baggrund af projektopgaven vil der blive eksamineret i centrale spørgsmål fra modulets samlede erhvervsøkonomiske kursuspensum. Eksamen vægter 10 ECTS og bedømmes efter 7-trinsskalaen.

Vurderingskriterier:

For en fremragende og udtømmende opfyldelse af modulets kompetence- og læringsmål med ingen eller få uvæsentlige mangler gives karakteren 12.

Videnskabsteori

Underviser:

Jan Holm Ingemann

Omfang:

8 gange á 2 timer

Formål:

Formålet med kurset er at introducere videnskabsteoretiske problemstillinger med henblik på at vise, at metodisk refleksion og argumentation er en væsentlig forudsætning for kvalificeret samfundsvidenskabeligt projektarbejde.

Der gives en introduktion til samfundsvidenskabernes oprindelse og mål, herunder forholdet til humaniora og naturvidenskab, og der gives en grundlæggende indføring i videnskabsteoretiske problemstillinger, som er relevante for samfundsvidenskabelige studier – med henblik på refleksion over de typer af teorier, metoder og begreber de studerende anvender i deres projektarbejde. Med reference til centrale videnskabsteoretiske retninger belyses erkendelsesmæssige forudsætninger for og konsekvenser af de valg, der foretages i det problemorienterede projektarbejde.

I kursets første del introduceres til forskellige videnskabsteoretiske positioner. Herefter præsenteres videnskabsteorien som analyseværktøj i projektarbejdet med særlig vægt på sammenhængen mellem videnskabsteori og projektdesign.

Litteratur:

Der læses i gennemsnit ca. 50 sider til hver forelæsningsgang, som fordeler sig på en grundbog samt en række supplerende tekster i kompendium:

- Langergaard, Luise Li, Søren Barlebo Rasmussen & Asger Sørensen (2006), *Viden, videnskab og virkelighed*, Forlaget Samfundslitteratur.
- Kompendium til videnskabsteori

Artikler i Kompendium til videnskabsteori:

- Carsten A. Koch: "Kritisk rationalisme" i Fuglsang, Lars og Poul Bitsch Olsen: Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne, Roskilde Universitetsforlag, 2004, side 79-108 (29 sider) (optrykt i kompendium)
- Jespersen, Jesper (2007): Makroøkonomisk metodologi – i et samfundsvidenskabeligt perspektiv, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, side 80-117 (37 sider) (optrykt i kompendium)
- Gilje, Nils og Harald Grimen (2002): Samfundsvidenskabernes forudsætninger, Hans Reitzels Forlag, kap 7, side 164-199 (36 sider), (Optrykt i kompendium)
- Wenneberg, Søren Barlebo (2000): Socialkonstruktivisme. Positioner, problemer og perspektiver, Kapitel 4 og 15, side 55-67 og 188-197 (23 sider) (Optrykt i kompendium)
- Fuglsang, Lars og Poul Bitsch Olsen: "Introduktion" i Fuglsang, Lars og Poul Bitsch Olsen: Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne, Roskilde Universitetsforlag, 2004, side 17-28 (11 sider) (Optrykt i kompendium)
- Heine Andersen: "Samfundsteori, moral og de civile samfund" i Andersen, Heine og Lars Bo Kaspersen: Klassisk og moderne Samfundsteori (2005), Hans Reitzels Forlag, 2. udgave, side 479-496 (18 sider) (Optrykt i kompendium)
- Heine Andersen: "Kritisk teori", i Heine Andersen (red.) (2002): Videnskabsteori og metodelære. Introduktion (4. udg.) Samfundslitteratur, side 183-204 (22 sider) (Optrykt i kompendium)

Lektionsoversigt

Lektion 1: Introduktion til kurset i videnskabsteori

Den første forelæsning giver en introduktion til videnskabsteori. Hvad er videnskabsteori og videnskabssociologi, og hvilke spørgsmål om fx sandhed, viden, ontologi og epistemologi vil kursusforløbet beskæftige sig med? Forelæsningen vil endvidere diskutere, hvorfor det er relevant for studerende ved samfundsvidenskabelige uddannelser overhovedet at arbejde med disse komplicerede begreber og problemstillinger.

- Langergaard, Luise Li, Søren Barlebo Rasmussen & Asger Sørensen (2006), *Viden, videnskab og virkelighed*, kapitel 1-4, side 13-65 (53 sider)

Lektion 2: Erkendelse og sandhed I

Forelæsning 2 vil sammen med forelæsning 3 præsentere forskellige videnskabsteoretiske positioner, der alle diskuterer forholdet mellem vores erkendelse og den verden, vi erkender. Diskussionen angår dels det ontologiske spørgsmål om verdens eksistens, og dels det epistemologiske spørgsmål om, hvilken status og gyldighed vi kan tillægge vores viden om verden. I denne forelæsning vil vi diskutere de logiske positivister, Poppers kritiske rationalisme og Kuhns mere videnskabssociologiske bud på, hvilken erkendelse og sandhed videnskaberne kan "producere" og hvorfor.

- Langergaard, Luise Li, Søren Barlebo Rasmussen & Asger Sørensen (2006), *Viden, videnskab og virkelighed*, kapitlerne 5-7, side 67-105 (39 sider) (disse tre kapitler dækker også del 3)
- Carsten A. Koch: "Kritisk rationalisme" i Fuglsang, Lars og Poul Bitsch Olsen: *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne*, Roskilde Universitetsforlag, 2004, side 79-108 (30 sider) (optrykt i kompendium)

Lektion 3: Erkendelse og sandhed II

I forelæsning 3 ser vi videre på spørgsmålet om erkendelse og sandhed, men fra en anden vinkel. Vi diskuterer Bhaskars realistiske position, der lægger vægt på betydningen af eksistensen af en uafhængig verden, og vi ser endvidere på hvordan realistiske positioner kommer til udtryk inden for samfundsvidenskaberne.

- Langergaard, Luise Li, Søren Barlebo Rasmussen & Asger Sørensen (2006), *Viden, videnskab og virkelighed*, kapitel 5-7, siden 67-105 (38 sider) (allerede læst i del 2)
- Jespersen, Jesper (2007): *Makroøkonomisk metodologi – i et samfundsvidenskabeligt perspektiv*, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, side 80-117 (38 sider) (optrykt i kompendium)

Lektion 4: Samfundsvidenskabernes særlige status

I forelæsning 4 og 5 vil vi rette blikket mod forskellige positioner, der tager afstand fra det sandhedsbegreb og den diskussion, der blev præsenteret i forelæsning 2 og 3. Udgangspunktet for såvel fænomenologien som hermeneutikken, som diskuteres i forelæsning 4, er, at samfundsvidenskaberne og humaniora har en anden genstand (samfundet, mennesket, ånd) end naturvidenskaberne, og derfor må vi formulere et andet begreb om sandhed og erkendelse.

- Langergaard, Luise Li, Søren Barlebo Rasmussen & Asger Sørensen (2006), *Viden, videnskab og virkelighed*, kapitel 9, side 119-131 (13 sider)
- Gilje, Nils og Harald Grimen (2002): *Samfundsvidenskabernes forudsætninger*, Hans Reitzels Forlag, kap 7, side 164-199 (36 sider), (Optrykt i kompendium)

Lektion 5: Postmoderne vidensbegreber

I denne forelæsning ser vi på den postmoderne eller poststrukturalistiske kritik af forestillingen om erkendelse som hhv. sandhed eller fortolkning. Videre ser vi på, hvilke alternative vidensbegreber og analysestrategier, der så tilbydes.

- Langergaard, Luise Li, Søren Barlebo Rasmussen & Asger Sørensen (2006), *Viden, videnskab og virkelighed*, kapitel 10, side 133-142 (10 sider)
- Wenneberg, Søren Barlebo (2000): Socialkonstruktivisme. Positioner, problemer og perspektiver, Kapitel 4 og 15, side 55-67 og 188-197 (23 sider) (Optrykt i kompendium)

Lektion 6: Videnskabsteori og projektarbejde

I denne forelæsning vil vi opsummere de forskellige positioner, som indtil nu er blevet gennemgået. Hvilke videnskabsteoretiske problemstillinger går på tværs, og hvad er det egentlig, de diskuterer? Hvordan kan man bruge det 'videnskabsteoretiske landskab' til at analysere den teori og empiri, man arbejder med i et projekt?

- Fuglsang, Lars og Poul Bitsch Olsen: "Introduktion" i Fuglsang, Lars og Poul Bitsch Olsen: Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne, Roskilde Universitetsforlag, 2004, side 17-28 (12 sider) (Optrykt i kompendium).

Lektion 7: Værdier, politik og videnskab

Et særligt og tværgående spørgsmål inden for videnskabsteorien, som har særlig relevans for samfundsvidenskaberne, er spørgsmålet om forholdet mellem værdier, politik og videnskab. Hvilken status kan videnskaben tillægges. Er den neutral og værdifri, eller bygger den altid på bestemte værdier, der derfor må gøres tydelige? Vi ser på den værdirelativistiske opfattelse af videnskabernes 'neutralitet' og på kritisk teori, der opstiller en frigørende erkendelsesinteresse som grundlaget for samfundsvidenskaberne.

- Langergaard, Luise Li, Søren Barlebo Rasmussen & Asger Sørensen (2006), *Viden, videnskab og virkelighed*, kapitel 11-12, side 143-164 (22 sider)
- Heine Andersen: "Samfundsteori, moral og de civile samfund" i Andersen, Heine og Lars Bo Kaspersen: Klassisk og moderne Samfundsteori (2005), Hans Reitzels Forlag, 2. udgave, side 479-496 (18 sider) (Optrykt i kompendium)
- Heine Andersen: "Kritisk teori", i Heine Andersen (red.) (2002): Videnskabsteori og metodelære. Introduktion (4. udg.) Samfundslitteratur, side 183-204 (22 sider) (Optrykt i kompendium)

Lektion 8: Videnskabsteori, projektdesign & metode

I denne afsluttende forelæsning om sammenhængen mellem videnskabsteorien og projektdesignet ser vi på, hvordan videnskabsteoretiske problemstillinger kan have betydning i projektarbejdet. Især ser vi på sammenhængen mellem projektets genstand, ontologiske antagelser og gyldighedsfordring på den ene side og projektets opbygning, design og metodevalg på den anden side. Endvidere vil vi i denne forelæsning diskutere eksempler på design inden for forskellige forståelsesrammer.

- Langergaard, Luise Li, Søren Barlebo Rasmussen & Asger Sørensen (2006), *Viden, videnskab og virkelighed*, kapitel 13, side 165-177 (13 sider)
- Endvidere anbefales, at man genlæser Jesper Jespersens bidrag om kritisk realisme og økonomisk metodologi (optrykt i kompendium) fra del 3.

Evaluering HA

Indgår som del af prøven i modulet "grundlæggende erhvervsøkonomi".

Evaluering Oecon

Indgår som del af prøven i det samfundsøkonomiske projekt.